

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

Ombud: Advokat Björn Myhrberg
Advokatfirman Abersten
Norra Slottsgatan 7
803 20 Gävle

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 300 000 kr.

BAKGRUND

Agtira AB (Agtira eller bolaget) är ett svenskt aktiebolag vars aktier vid aktuella tidpunkter handlades på NGM Nordic SME. Den 3 februari 2022 kl. 08.58 offentliggjorde Agtira ett pressmeddelande med information om att bolaget skulle sälja sin anläggning i Härnösand för ca 64,5 miljoner kronor genom en ”*sale and lease back-transaktion*” som skulle frigöra ca 38,5 miljoner kronor i kapital. Av pressmeddelandet framgår att köpare av anläggningen var Tvättbjörnen Holding AB, ett bolag som ägs av AA . AA var vid denna tidpunkt den näst största ägaren i Agtira sett till kapitalet.

Den 24 januari 2022, en dryg vecka innan informationen offentliggjordes till marknaden, lade AA per telefon en order om att köpa aktier i Agtira för hela det kapital som då fanns tillgängligt på hans depå hos Söderberg & Partners Wealth Management AB (SPWM). Nästföljande dag, dvs. den 25 januari 2022, överförde han ytterligare kapital och lade in ytterligare en köporder avseende Agtira. Dessa ordrar resulterade i att han köpte 500 aktier till ett snittpris om 32,21 kr den 24 januari 2022 respektive 2 671 aktier till ett snittpris om 32,50 kr den 25 januari 2022.

Målet aktualiserar dels Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (MAR), dels lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen).

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift på 300 000 kr.

AA har *i första hand* motsatt sig att betala sanktionsavgift och *i andra hand* begärt att sanktionsavgiften ska sättas ned till högst 70 000 kr.

GRUNDER**Finansinspektionen**

Den aktuella informationen – Agtiras förestående försäljningar av fastigheter till AA privata bolag samt tecknandet av hyresavtal – uppfyller rekvisiten för insiderinformation enligt artikel 7.1 a) MAR.

AA har genomfört de aktieköp som framgår av påståendet om överträdelse, se domsbilaga 1. Vid tidpunkten för aktieköpen innehade AA den aktuella insiderinformationen och var upptagen på Agtiras insiderförteckning. Genom att köpa aktier i Agtira samtidigt som han hade insiderinformationen om bolaget har AA utnyttjat informationen för egen räkning och direkt förvärvat finansiella instrument som informationen rörde.

AA har genom aktieköpen brutit mot förbudet mot insiderhandel enligt artikel 14 a) MAR. Han ska därför åläggas att betala en sanktionsavgift. Överträdelsen kan inte betraktas som ursäktlig, ringa eller bagatellartad. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl för att avstå från ingripande. En sanktionsavgift på 300 000 kr är proportionerlig i förhållande till överträdelsens allvar och övriga omständigheter.

AA

AA har vidgått att han gjort de aktieaffärer som påstås och att han haft tillgång till viss information, relaterad till en eventuellt förestående fastighetsförsäljning och därmed sammanhängande hyresavtal, som ännu inte offentliggjorts. Informationen har dock varit av sådant slag att det varit sannolikt att priset på Agtira-aktien skulle sänkas om insiderinformation offentliggjordes. Informationen har vidare inte haft någon betydelse för AA:s beslut att göra de aktuella affärerna eller för affärernas närmare utformning.

UTVECKLING AV TALAN

Finansinspektionen

AA har förfogat över insiderinformation

Av Agtiras insiderförteckning framgår att Agtira bedömde att insiderinformationen uppstod redan den 7 januari 2022. Insiderförteckningen har rubriken ”Försäljning av fastighet Saltvik”. Av förteckningen framgår vidare att AA den 7 januari 2022 kl. 09.24 fördes upp på denna och blev ombedd att föra en egen förteckning. AA bekräftade via mejl torsdagen den 13 januari 2022 att han tagit del av informationen avseende insiderförteckningen. Bolaget beslutade även den 7 januari 2022 att skjuta upp offentliggörandet av insiderinformationen med stöd av artikel 17.4 MAR. I detta beslut beskrevs insiderinformation som ”Förhandlingar avseende försäljning av Agtiras produktions- och utvecklingsanläggning beläget på saltvik i Härnösand pågår”. Insiderförteckningen stängdes först den 3 februari 2022 kl. 08.58 i samband med att bolaget offentliggjorde information om affären till marknaden.

Att informationen om den förestående fastighetsaffären var av specifik natur redan innan transaktionerna genomfördes vinner stöd av det mejl som skickades den 13 januari 2022 från AA till BB, som är extern verkställande direktör för Agtira, där AA svarade att han ”har för avsikt att genomföra affären”. När omständigheterna är sådana att det finns en plan för en affär och en tydlig avsikt att genomföra den får det anses ha funnits faktiska utsikter för att försäljningen av fastigheten skulle genomföras. Utifrån informationen var det även möjligt att dra slutsatser om dess potentiella effekt på priset på aktien. Informationen om den planerade fastighetsförsäljningen var alltså åtminstone den 13 januari 2022 tillräckligt specifik för att kunna utgöra insiderinformation.

Det står klart att informationen om fastighetsaffären vid tidpunkten för transaktionerna inte var offentliggjord och att informationen rörde Agtira.

Information om en fastighetsaffär av denna kaliber är information om Agtira som en investerare typiskt sett skulle utnyttja som en del i grunden av sitt investeringsbeslut. Av pressmeddelandet framgick att affären skulle ge en resultateffekt på 4 miljoner kronor och frigöra närmare 39 miljoner kronor i likvida medel. Av den verkställande direktörens uttalanden i pressmeddelandet framgick att affären skulle vara mycket positiv för bolaget. Innebörden av affären var bl.a. att 39 miljoner kronor kunde investeras i företagets fortsatta expansion och tillväxt samt att bolaget blev skuldfritt till följd av affären. Det framgick även att den verkställande direktören bedömde affären som mycket fördelaktig och att affären skulle tillåta bolaget att ytterligare accelerera dess tillväxt. Med beaktande av dessa omständigheter var informationen om den planerade fastighetsförsäljningen av sådant slag att en förnuftig investerare sannolikt skulle utnyttja den som en del av grunden för sitt investeringsbeslut och att informationen var sådan att den sannolikt skulle ha en positiv inverkan på priset på Agtiras aktie. Det faktum att aktien stängde till en något lägre kurs än öppningspriset den 3 februari 2022 efter att pressmeddelandet hade offentliggjorts motsäger inte att det var fråga om väsentligt kurspåverkande information. I detta sammanhang kan det bl.a. noteras att aktien handlades upp i den inledande handeln den 3 februari 2022 (ca kl. 09.00–09.45).

AA har utnyttjat insiderinformationen

Med hänsyn till de uppgifter som framkommit om fastighetsaffären får det anses stå klart att den insiderinformation som AA förfogade över var positiv för Agtira och därmed även för bolagets aktie. Av bolagets pressmeddelande framgick vilka resultateffekter affären skulle medföra samt hur stort kapital som skulle frigöras. Av telefonsamtalen mellan AA och SPWM framkommer att AA själv uppfattade informationen som positiv för bolaget. AA uttalade bl.a. att ”Jag får ju inte gå in nu i det här läget för jag vet ju vad som händer framåt [...] Hade jag fått nu så hade jag gått in och köpt ganska mycket där, jag vet ju vad som händer framåt”. AA sa även i anslutning till orderläggningen den 25 januari 2022 att aktien ”kommer sticka över 40 snart va, det är 30 procent upp”. Det kan även

tilläggas att AA i bolagets pressmeddelande uttalade sig mycket positivt om fastighetsaffären. Utredningen ger således tydligt stöd för att det dels varit fråga om positiv insiderinformation om Agtira, dels att AA har tolkat informationen på detta sätt.

Mot bakgrund av att AA köpt aktier när han haft tillgång till positiv information om Agtira presumeras han ha utnyttjat insiderinformationen. Att det var fråga om ett utnyttjande framgår bl.a. av att AA försökte få mäklaren på SPWM att utföra transaktionerna på ett sätt som förhindrade att hans eget namn skulle synas. På frågan om *”är du insider eller?”* så svarade AA *”Ja, det är ju det jag är [...] jag är ju insider där alltså, det är jag ju i allra högsta grad [...] jag personligen kan inte handla [...] dra på med lite grann, vi chansar på det”*.

Utredningen ger således stöd för att det har varit fråga om ett utnyttjande. Genom att ha köpt aktier i Agtira samtidigt som han har innehaft insiderinformation om bolaget har AA således utnyttjat insiderinformationen genom att för egen räkning direkt förvärva finansiella instrument som informationen rörde.

AA har, genom att han har haft tillgång till informationen genom fullgörande av tjänst, verksamhet eller åligganden samt genom sitt aktieinnehav i emittenten, tillhört den så kallade primära personkretsen i artikel 8.4 b) och c) MAR. För sådana personer ställs inget krav i subjektivt hänseende. Sådana personer förväntas nämligen känna till att det rör sig om insiderinformation. Det kan även noteras att AA i mejlet den 13 januari 2022 bekräftat att han tagit del av promemorian och informationen om att han tagits upp på en insiderförteckning.

Sanktionsavgift

Av den återopade mejlkonversationen samt telefonsamtalen framgår att AA har haft kännedom om att han har förfogat över insiderinformation. Innehållet i telefonsamtalen tyder på att AA har avsett att lägga handelsorder som inte skulle kunna upptäckas i efterhand. Att transaktionerna inte varit större än 500

respektive 2 671 aktier synes delvis ha berott på att AA vid tidpunkten inte hade mer likvida medel på sitt konto hos SPWM och att tillgången på aktier i bolaget var låg. Överträdelsen kan mot bakgrund av transaktionernas storlek och omständigheterna kring dessa inte betraktas som ursäktlig eller ringa. Det har inte varit fråga om en bagatellartad överträdelse. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl för att avstå från ingripande.

Finansinspektionen anser med hänsyn till omständigheterna att sanktionsavgiften för AA s överträdelse ska bestämmas till 300 000 kronor. I detta sammanhang har Finansinspektionen beaktat att en överträdelse av artikel 14 MAR generellt sett får anses vara av mer allvarligt slag än en överträdelse av artikel 15 MAR. Agerandet i detta fall kännetecknas av en hög grad av ansvar. Dessutom måste hänsyn tas till AA s position som Agtiras näst största ägare, vilket gör överträdelsen allvarlig. Det finns i övrigt inte några försvårande eller förmildrande omständigheter som ska påverka sanktionsavgiftens storlek.

AA

Omständigheter

Agtira är ett forsknings- och utvecklingsföretag inom växtodling med stark förankring i Västernorrland. Bolagets ägarkrets har till stor del bestått av personer med framstående positioner inom det regionala näringslivet.

AA , som varit bolagets näst störste ägare, har valt att investera i Agtira av flera olika skäl. Investeringen har passat in i AA s investeringsstrategi såtillvida att den gynnat den regionala ekonomin samtidigt som den gett exponering mot en växande grön ekonomi. AA har sett investeringen som en möjlighet att stärka sitt varumärke, såväl som sitt lokala nätverk. Av dessa skäl har AA under en längre tid försökt öka sitt direkta och indirekta ägande i bolaget. På längre sikt har AA räknat med att aktieägandet skulle kunna bli en finansiellt god

placering. Kortsiktiga ekonomiska vinster har däremot aldrig varit någonting som AA räknat med när det gäller Agtiraaktien. Som en av Agtiras största ägare har AA haft betydande kunskap om Agtira samt tankar och idéer om bolagets framtida utvecklingsmöjligheter. I likhet med alla andra som investerat i bolaget har han haft teorier om olika händelser som skulle kunna inträffa och som skulle kunna gynna bolagets affärer på längre sikt.

När AA i olika sammanhang yttrat att han tror på Agtira, eller att han tror att det kommer att hända positiva saker kring bolaget, har han inte i något fall syftat på den kommande fastighetsförsäljningen, eller därmed sammanhängande hyresavtal, som Finansinspektionen hänvisar till som kursdrivande information i ärendet.

Fastighetsöverlåtelsen och hyresavtalet har i praktiken haft begränsad betydelse för Agtira. Huruvida Agtira ägt sina produktionsenheter, och finansierat verksamheten med banklån mot pantsäkerheter, eller om bolaget av juridiskt-tekniska skäl valt att strukturera finansieringen genom en ”*sale and leaseback-transaktion*”, har inte haft någon avgörande betydelse för bolagets värde.

Att Agtira eventuellt skulle komma att sälja en eller flera fastigheter har varit känt under lång tid för alla som följt Agtira. I bolagets tidigare årsredovisningar anges – under rubriken ”*Osäkerheter och risker*” med underrubriken ”*Ägare med stort inflytande*” – att företagets växthus skulle kunna komma att säljas. Av sammanhanget framgår att en försäljning till närstående betraktas som en riskfaktor, sannolikt för att närståendeförhållanden typiskt sätt riskerar att leda till sämre avtalsvillkor för det publika bolaget. När det sedermera offentliggörs en försäljning till bolagets näst största ägare, har det legat närmare till hands att tro att nyheten skulle uppfattas som negativ information än som något positivt. De närmare avtalsvillkoren – som beskrivs i pressmeddelandet – förändrar inte den bedömningen. Köpeskillingen för fastigheten är inte påfallande hög samtidigt som Agtira åtar sig långtgående betalningsförpliktelser, som på årsbasis bedöms ge en negativ resultateffekt under minst 20 år. Att Agtira i sin kommunikation beskriver affären som något positivt, ligger i saken natur, men kan inte läggas AA till last.

Det ska också sägas att fastighetsförsäljningen på intet sätt var klar när de aktuella aktietransaktionerna skedde. Diskussioner hade inletts, men inga avtalsförslag eller föravtal hade ännu utväxlats och det var fortfarande högst oklart för båda parter om det skulle bli någon affär.

Mot ovanstående bakgrund har AA – som trots på Agtira av helt andra skäl – förbisett att han i legal mening kunde vara förhindrad att utföra aktieköp i Agtira vid den tidpunkt och på det sätt som nu skedde. SPWM, som AA betraktat som sin rådgivare i frågor gällande värdepappersmarknaden, har inte heller funnit anledning att upplysa AA om att denne kunde vara förhindrad att handla med Agtira-aktien via deras värdepapperstjänst.

Syftet med aktieaffärerna har inte varit att göra några kortsiktiga vinster på bekostnad av annan. Någon värdevist har inte heller uppstått. Som framgår av Finansinspektionens utredning, har aktiemarknaden reagerat negativt på pressmeddelandet om fastighetsöverlåtelsen och hyresavtalet. Aktiekursen har stängt tydligt ner under dagen för pressmeddelandet. Nedgången kan inte förklaras med allmän marknadsoro, utan beror på att de presenterade affärerna uppfattats som svagt negativa av marknaden.

Angående eventuell sanktionsavgift

För det fall att tingsrätten anser att AA ska betala en sanktionsavgift bör denna sättas ner väsentligt i förhållande till det av Finansinspektionen yrkade beloppet.

Vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek bör hänsyn tas till att agerandet inte präglas av någon som helst förslagenhet, att det inte uppstått någon vinst eller skada samt att det endast handlat en enskild företeelse med förhållandevis låga belopp.

För att en administrativ påföljd ska stå i någon som helst proportion till det straffrättsliga sanktionssystemet måste sanktionsavgiften stanna vid 70 000 kr. En

administrativ påföljd kommer att ha samma menliga påföljd för AA , som en villkorlig dom, vid kommande prövningar av hans vandel i olika sammanhang.

UTREDNINGEN

Finansinspektionen har som bevisning åberopat (i) inspelningar av telefonsamtal, (ii) avräkningsnotor, (iii) pressmeddelande, (iv) insiderförteckning, (v) bekräftelsemejl från AA till Logwise och (vi) spreadgraf över handeln i Agtira den 3 februari 2022.

AA har som bevisning åberopat (i) utdrag från Agtiras årsredovisning för 2020 och (ii) pressmeddelande med markeringar.

Målet har med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3 rättegångsbalken avgjorts utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Bestämmelser om insiderhandel och vissa andra former av marknadsmissbruk återfinns i MAR. Begreppet marknadsmissbruk i förordningens mening omfattar insiderhandel (artikel 8), olagligt röjande av insiderinformation (artikel 10) och marknadsmanipulation (artikel 12). Förenklat innebär förbudet mot insiderhandel att den som har icke publik information om ett företag eller ett finansiellt instrument (t.ex. en aktie) inte får handla med det aktuella instrumentet.

Definitionen av insiderinformation enligt artikel 7.1 a) MAR har fyra beståndsdelar. Det ska röra sig om information som (i) är av specifik natur, (ii) inte har offentliggjorts, (iii) direkt eller indirekt berör en eller flera emittenter eller ett eller

flera finansiella instrument och (iv) sannolikt skulle ha en väsentlig inverkan på priset på de finansiella instrumenten om den offentliggjordes.

Bestämmelser om administrativa sanktioner vid överträdelse av förbud eller åsidosättanden av skyldigheter enligt MAR finns i kompletteringslagen. Frågor om ingripanden för överträdelser av förbuden mot marknadsmissbruk kan prövas av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande, där talan väcks vid Stockholms tingsrätt om sanktionsföreläggandet inte godkänns (se 5 kap. 1, 19 och 21 §§ kompletteringslagen).

Bedömningen i detta fall

Insiderinformationen i målet

Den första frågan som tingsrätten har att pröva är om ”*Agtira AB:s förestående försäljningar av fastigheter till AA s privata bolag, samt om tecknandet av hyresavtal*” utgjorde insiderinformation. Som konstaterats under rättsliga utgångspunkter ska en bedömning göras utifrån de fyra rekvisit som anges i artikel 7.1 a) MAR.

Tingsrätten kan konstatera att informationen inte var offentliggjord vid tiden för AA s aktieköp, varken genom pressmeddelande eller på annat sätt, och att informationen rör Agtira vars aktier handlas på börsen NGM Nordic SME. Det andra och tredje rekvisiten är således uppfyllda. Vad som återstår att bedöma är om informationen var av tillräcklig specifik natur (specifikationskravet) och om informationen, om den offentliggjordes, sannolikt skulle ha en väsentlig inverkan på priset på det finansiella instrumentet (väsentlighetskravet).

Tingsrätten gör följande bedömning avseende specifikationskravet.

Information är enligt artikel 7.2 MAR av specifik natur om (i) den anger omständigheter som föreligger eller rimligtvis kan komma att föreligga eller en händelse som har inträffat eller som rimligtvis kan förväntas inträffa och om (ii) denna information är tillräckligt specifik för att göra det möjligt att dra slutsatser om omständigheternas eller händelsens potentiella effekt på priserna på finansiella instrument. I korthet kan sägas att informationen inte får vara så diffus eller av så allmän natur att den inte möjliggör någon slutsats avseende dess potentiella effekt på priset (se EU-domstolens dom den 11 mars 2015 i mål C-628/13, *Lafonta*, EU:C:2015:162, p. 31).

Mejlet från BB till AA den 13 januari 2022 innehåller information om att AA är loggad i Agtiras insiderförteckning och en bifogad promemoria som ska ha redogjort för AA:s skyldigheter i och med hans innehav av insiderinformation. Det är inte enbart fråga om en upplysning om att en viss person förekommer i en insiderförteckning (jfr Svea hovrätts dom den 22 december 2022 i mål B 9251-21). Det har vidare framgått att AA i sitt svar till BB samma dag uttryckt att han ”*har för avsikt att genomföra affären*”. Det är enligt tingsrätten klart att ”*affären*” syftar på just de aktuella fastighetsförsäljningarna samt tecknandet av hyresavtal. Innan aktieinköpen fanns det således en plan för en affär och en tydlig avsikt att genomföra den. Informationen om att Agtira skulle komma att sälja fastigheterna ansågs av bolaget självt vara sådan insiderinformation som förhindrat AA att sälja aktier. Informationen är sammantaget så pass konkret och potentiellt kurspåverkande att den uppfyller specificationskravet.

Tingsrätten gör följande bedömning avseende väsentlighetskravet.

Informationen har enligt artikel 7.4 MAR en väsentlig inverkan på priset om en förnuftig investerare sannolikt skulle utnyttja den som en del av grunden för sitt investeringsbeslut om informationen varit offentliggjord. Vägledning för bedömningen av väsentlighetskravet finns i skäl 14 till MAR. I nämnda skäl anges att en förnuftig

investerare rimligtvis skulle utvärdera en uppgift på grundval av tillgänglig förhandsinformation. Sådan tillgänglig förhandsinformation kan avse den berörda emittentens verksamhet som helhet, informationskällans tillförlitlighet och alla andra marknadsvariabler som kan förväntas påverka de finansiella instrumenten.

Enligt tingsrätten är information om en fastighetsaffär av den storleken sådan som en investerare typiskt sett skulle utnyttja som en del i grunden av sitt investeringsbeslut. Tingsrätten kan vidare konstatera att fastighetsförsäljningarna har av bolaget redovisats som mycket positiva eftersom de skulle medföra en positiv resultateffekt om ca 4 miljoner kronor och samtidigt frigöra ca 38,5 miljoner kronor i likvida medel som skulle kunna användas för att investeras i företagets fortsatta expansion och tillväxt. Vidare framgår av pressmeddelandet att den verkställande direktören bedömde affären som mycket fördelaktig och skulle tillåta bolaget att accelerera dess tillväxt.

Omständigheterna är sådana att det enligt tingsrätten får anses stå klart att en förnuftig investerare skulle ha beaktat informationen som en del av sitt investeringsbeslut. Huruvida aktien faktiskt steg i värde som ett resultat av offentliggörandet av informationen är inte relevant för bedömningen. Väsentlighetskravet är således uppfyllt.

Tingsrätten finner sammantaget att ”*Agtira AB:s förestående försäljningar av fastigheter till AA s privata bolag, samt om tecknandet av hyresavtal*” utgjorde insiderinformation.

AA har utnyttjat insiderinformationen

Insiderhandel föreligger enligt artikel 8.1 MAR när en person förfogat över insiderinformation och utnyttjar denna genom att för egen eller annans räkning, direkt eller indirekt, förvärva eller avyttra finansiella instrument som denna information rör. Förbudet mot insiderhandel innehåller alltså ett s.k. utnyttjanderekvisit; den som förfogar över insiderinformation får inte utnyttja informationen för att handla. Tanken

är att förbudet ska omfatta fall där den som har insiderinformation otillbörligt utnyttjar den fördel som informationen ger i handeln till nackdel för parter som inte har tillgång till informationen (se skäl 23 MAR). Utgångspunkten är att informationen har utnyttjats på detta sätt, om den som har insiderinformation också handlar med de instrument som informationen avser (se skäl 24 MAR och EU-domstolens dom den 23 december 2009 i mål C-45/08, *Spector Photo Group och Van Raemdonck*, EU:C:2009:806).

Det står klart att AA haft den aktuella insiderinformationen dels på grund av att han var avtalspart till de fastighetsförsäljningar och hyresavtal som informationen avsåg, dels på grund av att han var upptagen på den aktuella insiderförteckningen.

I samtalen med börsmäklaren uttryckte AA en uppfattning om att han hade insiderinformation. AA uppgav bland annat som svar på frågan om ”är du insider eller?” att ”Ja, det är ju det jag är [...] jag är ju insider där alltså, det är jag ju i allra högsta grad [...] jag personligen kan inte handla”. AA har uppgett att han vid dessa kontakter med SPWM uttryckt sig som han gjorde eftersom han har en generellt stark tilltro till bolaget och dess framtid.

Som framgått bör det i detta fall vara underförstått att AA har utnyttjat insiderinformationen eftersom han förfogat över den (se skäl 24 MAR). Tingsrätten anser vidare att AA s uttalanden ger uttryck för att hans kunskapsläge överensstämde med den preciserade insiderinformationen. Detta tillsammans med att aktieköpen skulle genomföras av mäklaren och inte AA själv, AA s svar på Agtiras mejl om insiderförteckningen samt det tidsmässiga sambandet mellan aktieköpen och AA s tillgång till insiderinformationen talar starkt för att ett utnyttjande har skett. Sammantaget finner tingsrätten det visat att AA har utnyttjat insiderinformationen vid sina aktieköp.

Det finns inte skäl att avstå från ingripande genom sanktionsavgift

Eftersom AA har genomfört transaktioner i strid mot förbudet mot insiderhandel ska han betala en sanktionsavgift om inte överträdelsen kan betraktas som ringa, ursäktlig eller om det finns särskilda skäl. Enligt tingsrätten står det klart att överträdelsen varken kan betraktas som bagatellartad eller att den begåtts av förbiseende. Något annat särskilt skäl att avstå från ingripande genom sanktionsavgift har inte framkommit.

Sanktionsavgiftens storlek

Det följer av 5 kap. 18 § kompletteringslagen, med hänvisning till 15 och 16 §§, vilka omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas. Hänsyn ska tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Vidare ska särskild hänsyn tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått, graden av ansvar, den berörda personens finansiella ställning samt, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, gjort till följd av överträdelsen.

När det gäller överträdelser som är kriminaliserade uttalas i förarbetena att det i sig måste anses som betydligt mer ingripande att dömas för ett brott än att påföras en administrativ sanktion. En administrativ sanktion för en överträdelse som är mindre allvarlig än en straffbelagd gärning bör därför kunna uppgå till betydligt högre belopp än vad den sammanlagda dagsboten vid en påföljd på villkorlig dom och dagsböter skulle ge. Samtidigt uttalas att systemet skulle förlora i trovärdighet om de administrativa sanktionerna uppgår till mycket höga belopp och straffpåföljderna normalt bestäms till villkorlig dom och böter. Vidare anges att det blir en uppgift för domstolarna att hitta en lämplig avvägning mellan de olika typerna av sanktioner och påföljder. (Se prop. 2016/17:22 s. 226.)

Högsta domstolen har i NJA 2020 s. 858 I–III, p. 20–22, bedömt att sanktionsavgiften för överträdelse i form av en begränsad handelsorder på en enstaka aktie som påverkar kursen utan att motsvara en verklig förändring av tillgång och efterfrågan på aktien, s.k. enpetare, som utgångspunkt ska bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. Vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter utgör 70 000 kr ett slags normalbelopp. Högsta domstolen ansåg att beloppsnivåerna på ett rimligt sätt återspeglar allvaret i överträdelser av detta slag och dessutom svarar mot EU-rättens krav.

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2022 ref 23 bestämt sanktionsavgiften för en fysisk person till 500 000 kr för överträdelse av anmälningsskyldigheten enligt artikel 19.1 MAR. Överträdelserna i sig ansågs allvarliga. Några konkreta effekter på det finansiella systemet hade såvitt framkommit inte uppstått och det hade inte heller påståtts att det hade uppkommit några skador för tredje man eller marknaden. Överträdelserna verkade ha orsakats av okunskap och utan någon avsikt att undanhålla information från marknaden. Det föreföll vidare som om att ingen av de ansvariga gjort någon vinst till följd av de försenade anmälningarna. (Se HFD 2022 ref 23, p. 57–59.)

Det saknas vägledande praxis angående sanktionsavgiftens storlek vid insiderhandel.

Sanktionsavgiften ska nu bestämmas för en överträdelse som innefattat två transaktioner. Den totala likviden för transaktionerna har varit ca 100 000 kr. Det har inte påståtts att transaktionerna har lett till någon vinst för AA. Såvitt framkommit har inte heller någon skada uppstått. Det är tydligt utifrån inspelningarna av telefonsamtalen att AA varit medveten om allvaret i att köpa aktier samtidigt som han innehade insiderinformation. Trots denna insikt har han vid två skilda tillfällen genomfört transaktioner och inför det andra aktieköpet fört över ytterligare medel till sitt konto hos SPWM. Vid båda transaktionerna måste han anses ha haft en hög grad av ansvar. I sammanhanget bör även särskild hänsyn tas till AA:s position som Agtiras näst största ägare. Enligt tingsrätten är en överträdelse

av förbudet mot insiderhandel generellt sett av allvarigare slag än det marknadsmissbruk som Högsta domstolen uttalade sig om i NJA 2020 s. 858 I–III.

Det finns ingen utredning kring AA s finansiella ställning som kan påverka sanktionsavgiftens storlek.

Vid en sammanvägd bedömning finner tingsrätten att överträdelsen är allvarlig och att sanktionsavgiften ska bestämmas till 300 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR se domsbilaga 2 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 6 oktober 2023. Prövningstillstånd krävs.

Malou Lindblom